

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต และเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ประชากรคือ วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในระหว่างปีการศึกษา 2510-2525 รวม 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาวิจัยการศึกษา สาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 384 เล่ม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิตที่สร้างขึ้นเพื่อวิเคราะห์ลักษณะของวิทยานิพนธ์ ได้แก่ ประเภทของการวิจัย ประเภทของเรื่อง พื้นที่ที่ศึกษา ระดับการศึกษา แหล่งข้อมูลที่ศึกษา การสุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล และคุณภาพของวิทยานิพนธ์ และเพื่อศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ การได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ และระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยวิเคราะห์รายละเอียดในด้านต่าง ๆ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา เจาะลึกความถี่ในแต่ละรายการ และเสนอค่าเป็นร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ลักษณะของวิทยานิพนธ์

1.1 ประเภทของการวิจัย พบว่า โดยส่วนรวมวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษาล้วนใหญ่ (80%) เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย และเป็นการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ น้อยที่สุด (1.56%) เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลต่างองเดียวกัน

1.2 ประเภทของเรื่อง พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการศึกษา ส่วนใหญ่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องตรงตามสาขาวิชา คือ วิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิจัยการศึกษา ส่วนใหญ่ (54.29%) มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวิจัยการศึกษาโดยตรง วิทยานิพนธ์สาขาวิชา

สถิติการศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสถิติการศึกษาโดยตรงจำนวนมากที่สุด (40.83%) และ วิทยานิพนธ์สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษาส่วนใหญ่ (70.78 %) มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ การวัดและประเมินการศึกษาโดยตรง

1.3 พื้นที่ศึกษา พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม เป็นงานวิจัยที่มีพื้นที่ศึกษา เป็น สถานศึกษา จำนวนมากที่สุด คือ ประมาณ 1 ใน 3 ของวิทยานิพนธ์ทั้งหมด เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน ยกเว้นสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีวิทยานิพนธ์ที่มีพื้นที่ศึกษาเป็น จังหวัด จำนวนมากที่สุด

1.4 ระดับการศึกษา พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับอุดมศึกษา ระดับเดียว จำนวนมากที่สุด คือประมาณ 1 ใน 3 ของวิทยานิพนธ์ทั้งหมด เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน ยกเว้นสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีวิทยานิพนธ์ที่เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ระดับเดียว จำนวนมากที่สุด

1.5 แหล่งข้อมูลศึกษา พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม เป็นงานวิจัยที่มีแหล่งข้อมูลศึกษาเป็น นักเรียน นิสิต นักศึกษา เพียงอย่างเดียว จำนวนมากที่สุด คือประมาณ 1 ใน 3 ของวิทยานิพนธ์ทั้งหมด เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน ยกเว้นสาขาวิชาสถิติการศึกษา มีวิทยานิพนธ์ที่มีแหล่งข้อมูลศึกษาเป็น เอกสารเพียงอย่างเดียว จำนวนมากที่สุด

1.6 การสุ่มตัวอย่างประชากร พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย การศึกษา โดยส่วนรวม ส่วนใหญ่ (74.22 %) เป็นงานวิจัยที่ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง และวิธีการสุ่มตัวอย่างที่ใ้มากที่สุดคือ วิธีสุ่มตัวอย่างแบบแยกประเภท เมื่อพิจารณาแยกตาม สาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน

1.7 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า วิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม เป็นงานวิจัยที่ใช้แบบบันทึกข้อมูล อย่างเดียว เป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวนมากที่สุด คือประมาณ 3 ใน 10 ของวิทยานิพนธ์ เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน ยกเว้นสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีวิทยานิพนธ์ที่เป็นงานวิจัยเพื่อสร้างเครื่องมือ จำนวนมากที่สุด

1.8 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวมสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้มากที่สุดตามลำดับ คือ สถิติภาคสรุปอ้างอิง (91.93%) สถิติภาคบรรยาย (83.85%) และการวิเคราะห์เนื้อหา (5.21%) เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา พบว่า ได้ผลทำนองเดียวกัน นอกจากนี้พบว่าสถิติภาคสรุปอ้างอิงที่ใช้มากที่สุดคือ สถิติทดสอบค่าทีและสถิติทดสอบค่าซี และสถิติภาคบรรยายที่ใช้มากที่สุด คือสถิติในการวัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลางและการวัดการกระจายและเมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ปรากฏว่าได้ผลตรงกับสาขาวิชาวิจัยการศึกษา ส่วนสาขาวิชาสถิติการศึกษา และสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษานั้น สถิติภาคสรุปอ้างอิงที่ใช้มากที่สุดคือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความแปรปรวน และสถิติที่ใช้ในการหาค่าสหสัมพันธ์ ตามลำดับ

1.9 คุณภาพของวิทยานิพนธ์ พบว่า วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวมมีคุณภาพระดับดีมาก (53.65%) และดี (44.28%) จำนวนใกล้เคียงกัน และเมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชาพบว่าได้ผลทำนองเดียวกัน

2. ผลการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับตัวนิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์

2.1 เพศ พบว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวมเป็นนิสิตหญิงมากกว่านิสิตชาย คือมีนิสิตหญิงร้อยละ 75.78 เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชาก็ได้ผลทำนองเดียวกัน

2.2 อายุ พบว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม ส่วนใหญ่ (56.77%) มีอายุอยู่ในช่วง 26-30 ปี และเป็นผู้ที่มียุอยู่ในช่วง 41 ปีขึ้นไป จำนวนน้อยที่สุด (1.04%) เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็ได้ผลทำนองเดียวกัน

2.3 อาชีพ พบว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม ส่วนใหญ่ (63.28%) เป็นผู้ที่มีอาชีพ และในจำนวนผู้ที่มีอาชีพนั้น ส่วนใหญ่ (82.72%) รับราชการครู เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา ก็คล้ายกัน

2.4 การได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษาโดยส่วนรวม ส่วนใหญ่ (61.20%) ไม่ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์ มีผู้ที่ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์เพียงร้อยละ 33.85 และในจำนวนนี้เป็นผู้ที่ได้รับทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา พบว่า คล้ายกัน ยกเว้นสาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา ซึ่งนิสิตส่วนใหญ่ (51.68 %) ได้รับทุนอุดหนุนในการทำวิทยานิพนธ์

2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ พบว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา โดยส่วนรวม ส่วนใหญ่ (58.59 %) ใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์มากกว่า 1 ภาคการศึกษา เมื่อพิจารณาแยกตามสาขาวิชา พบว่า คล้ายกัน ยกเว้นสาขาวิชาวิจัยการศึกษา นิสิตส่วนใหญ่ (53.14 %) ใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์เพียง 1 ภาคการศึกษา นอกจากนี้พบว่า ระยะเวลาเฉลี่ยที่นิสิตโดยส่วนรวมใช้ในการทำวิทยานิพนธ์คือ 2.19 ภาคการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. ในค่านลักษณะของวิทยานิพนธ์

1.1 ประเภทของการวิจัย พบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการวิจัยเชิงบรรยาย เป็นการวิจัยเพื่อหาข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อันเป็นแนวทางที่จะใช้ทำความเข้าใจถึงความ เป็นเหตุเป็นผลของสิ่งต่าง ๆ โดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับสภาพของสังคมและพฤติกรรมของมนุษย์ นอกจากนี้ การวิจัยทางการศึกษาเป็นเรื่องของการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งใช้การวิจัยเชิงบรรยายมากที่สุด (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2524 : 33) ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พัชรีย์ คราประยูร (2513 : 46-47) ซึ่งวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ทางการศึกษาระดับปริญญาโทของนิสิตนักศึกษา ในประเทศไทยถึงปีการศึกษา 2511 ภรณ์ ศิริโชติ (2520 : 126-129) ซึ่งทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาบรรณรักษ์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2508-2519 ชูระวี รัชกิจไทย (2522 : 91-92) ซึ่งทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหามบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ.2512-2520 ภัทรา พรประศาสน์สุข (2524 : 57-59) ซึ่งทำการสำรวจวิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ.2486-2520 พิชัย คลเสมอ (2527 : 40) ซึ่งวิเคราะห์วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหามบัณฑิต สาขาวิชาโสต-ทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2506-2523 ชูชม ชรณธรรม (2527 : 76-83) ซึ่งทำการวิเคราะห์งานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ และ เทคโนโลยี ประวีณารกุล (2527 : 38-40) ซึ่งทำการวิเคราะห์วิทยานิพนธ์มหามบัณฑิตทางการศึกษาวิทยาศาสตร์ พ.ศ.2518-2526

1.2 ประเภทของเรื่อง พบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องตรงตามสาขาวิชา กล่าวคือ วิทยานิพนธ์สาขาวิชาวิจัยการศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับเทคนิควิธีวิจัยและการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากที่สุด วิทยานิพนธ์สาขาวิชาสถิติการศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาและเทคนิควิธีทางสถิติ จำนวนมากที่สุด และวิทยานิพนธ์สาขาวิชาวัดและประเมินผลการศึกษา มีเนื้อหาเกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือและเทคนิควิธีวัดและประเมินผล จำนวนมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า นิสิตผู้ทำวิทยานิพนธ์ ในแต่ละสาขาวิชา เรียงรายวิชาที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่ตนศึกษา มากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ เมื่อทำวิทยานิพนธ์จึงเลือกทำในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ตนศึกษา

1.3 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ใช้แบบบันทึกข้อมูลเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยานิพนธ์ที่มีแหล่งข้อมูลที่ศึกษาเป็นเอกสารหรือสถานที่นั้น ส่วนใหญ่ผู้วิจัยต้องเก็บข้อมูลโดยการจับบันทึกด้วยตนเอง จึงต้องใช้เครื่องมือชนิดนี้ ส่วนวิทยานิพนธ์ที่มีแหล่งข้อมูลที่ศึกษาเป็นบุคคลนั้น แม้จะมีจำนวนมาก แต่ผู้วิจัยสามารถที่จะเลือกใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้หลายอย่าง วิทยานิพนธ์ที่ใช้เครื่องมือประเภทอื่นๆ จึงมีจำนวนกระจายกันไป ข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภัทรา พรประศาสน์สุข (2524 : 57-59) ที่พบว่า วิทยานิพนธ์ของนิสิตบัณฑิตศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่ใช้การค้นคว้าจากเอกสาร และ ชูชม ชรณธรรม (2527 : 76-83) ที่พบว่า งานวิจัยที่ได้รับรางวัลทางสาขาสังคมศาสตร์ เป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เอกสารจำนวนมากที่สุด แต่ต่างจากผลการศึกษาของ พัทธี คุราประยูร (2513 : 46-47) พิมพ์ไล ทองไพบูลย์ (2524 : 52-53) และ

ทิพย์ คลเสมอ (2527 : 40) ซึ่งได้ข้อค้นพบตรงกันว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือ ชูระวี ชัยกิจไทย (2522 : 91-92) ซึ่งพบว่า วิทยานิพนธ์สาขาวิชา พลศึกษา ส่วนใหญ่ใช้วิธีการทดลองช่วยในการเก็บข้อมูล และ เพ็ญพิศ ประวีณวรรกุล (2527 : 38-40) ซึ่งพบว่า วิทยานิพนธ์มหำบัณฑิตทางการศึกษาวิทยาศาสตร์ ส่วนใหญ่ ใช้แบบทดสอบในการเก็บข้อมูล

1.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า สถิติที่นำมาใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูลมากที่สุดคือ สถิติภาคสรุปอ้างอิง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า วิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ ศึกษาเกี่ยวกับตัวอย่าง และต้องการสรุปข้อค้นพบจากการศึกษาไปยังกลุ่มของ ประชากร ข้อค้นพบนี้ต่างจากข้อค้นพบของ ชูชม วรรณธรรม (2527 : 76-83) ซึ่งพบว่าในการวิเคราะห์ ข้อมูลของงานวิจัยที่ได้รับรางวัล ทางสาขาสังคมศาสตร์ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหามากที่สุด ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีนิสิตมากกว่าร้อยละ 50 ที่ไม่สามารถทำ วิทยานิพนธ์ให้เสร็จทันเวลาใน 1 ภาคการศึกษาได้ จึงควรมีการศึกษาถึง สาเหตุที่นิสิต ไม่สามารถทำวิทยานิพนธ์ เสร็จทันเวลาใน 1 ภาคการศึกษา

2. ควรมีการศึกษาว่า ในระหว่างการศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัย นิสิตมหาบัณฑิต ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้จากวิทยานิพนธ์ หรือนำผลการวิจัยจากวิทยานิพนธ์มาใช้ มากน้อย เพียงใด

ศูนย์วิทยพัทพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย